

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Lai zivis, īpaši vietējās, uz galda būtu biežāk ... 2
- Kad kopā var vairāk – kooperācija ... 3
- Ar ragavām pa Liepājas ūdeņiem ... 4
- Piekrastes pašpatēriņa zvejnieki! ... 5
- Zivis Lietuvas – Latvijas pārrobežu ezeros. ... 6
- Lāzera putnu atbaidītājs, kas veidots tieši zivjaudzētāju vajadzībām. ... 8

PAR UZŅĒMUMU “MAJOKA” - 4./5. LPP.

Foto: no "Majoka" arhīva

AKTUALITĀTES

ZVEJAS IESPĒJAS 2023 – MAZĀK BRĒTLIŅU, VAIRĀK REŅĢU ATKLĀTĀ JŪRĀ

Līdz oktobra vidum ES dalībvalstīm jāpanāk vienošanās par nākamā gada zivju nozvejas kvotām Baltijas jūrā. Jau augustā Eiropas Komisija (EK) nāca klajā ar priekšlikumiem, kas citstarp paredz būtiski samazināt brētliņu nozveju, kas ietekmētu arī Latvijas zvejnieku un zivapstrādes uzņēmumu darbu.

EK ierosinātā kopējā pieļaujamā nozveja (KPN) ir balstīta uz zinātnisko ieteikumu, ko sniegusi Starptautiskā Jūras pētniecības padome (ICES), un ir saskaņā ar Baltijas jūras daudzgadu pārvaldības plānu, kuru 2016. gadā pieņēma Eiropas Parlaments un Padome.

Menca. Attiecībā uz Baltijas jūras austrumdaļas krājuma mencu EK ierosina saglabāt līdzšinējo KPN (tikai piezveja) un visus papildu pasākumus, kas paredzēti 2022. gada zvejas iespēju regulā. Neraugoties uz pasākumiem, kas veikti kopš 2019. gada, kad zinātnieki pirmo reizi pauda satraukumu par krājuma ļoti sliktu stāvokli, situācija joprojām nav uzlabojusies. Baltijas jūras rietumdaļas mencas krājuma stāvoklis diemžēl pasliktinājies,

un tās biomasa 2021. gadā nokritās līdz vēsturiski zēmam līmenim. Tāpēc attiecībā uz šā krājuma mencu EK saglabā piesardzību un ierosina saglabāt līdzšinējo KPN un visus papildu pasākumus, kas paredzēti 2022. gada zvejas iespēju regulā. EK piedāvā noteikt kopējo kvotu Austrumbaltijas mencu piezvejai 595 tonnas, no tām Latvijai – 51; bet Rietumbaltijas mencai – 489 t, Latvijai – 18.

Reņģe. Lai arī reņģu krājumi Baltijas jūras rietumdaļā un Botnijas līcī novērtēti kā zemi, Latvijas zvejniekiem svarīgajā jūras centrālajā daļā krājumu stāvoklis uzlabojies, un EK ierosinājusi nozvejas palielinājumu par 13,8%. Tas gan ir mazāk, nekā ieteikusi ICES. Kas attiecas uz reņģi Rīgas līcī, Komisija ierosina KPN saskaņā ar ICES ieteikumu samazināt par 4,3%. ES kopējā kvota Baltijas jūras atklātajā daļā reņģei tiek piedāvāta 61 051 t, Latvijai – 1693, bet reņģei Rīgas līcī – 45 643 t, Latvijai – 24 565.

Brētliņa. Tās nozvejai ICES iesaka samazinājumu par 16%, pamatojums – brētliņa ir mencas barības suga, tāpēc tā būtu

vajadzīga mencas atjaunošanai, kas nav labā stāvoklī. EK šoreiz piedāvā samazināt brētliņu nozveju vēl vairāk – par 20%. Šāds priekšlikums nav pieņemams Latvijas zvejniekiem, tādēļ sarunās mūsu valsts pārstāvji iestāsies par samazinājumu ne vairāk kā par 16%. EK ierosina noteikt kopējo brētliņu nozveju 201 554 t, Latvijai – 27 884.

Lasis. Lai sasniegtu ilgtspējas mērķi, ICES pagājušajā gadā ieteica lašu zveju Baltijas jūras galvenajā baseinā slēgt, jo upes lašu populācijas dažviet, tajā skaitā Latvijā, neesot labā stāvoklī. Lašu zveja vasarā pieļaujama tikai Botnijas līča un Olandes jūras piekrastes ūdeņos. ICES ieteikums šogad nav mainījies, tāpēc EK ierosina saglabāt līdzšinējo KPN. EK priekšlikums ir noteikt kopējo laša nozvejas kvotu 63 811 gab., Latvijai – 8411 gab. Lašus drīkstētu paturēt piekrastes zvejā, kā arī pašpatēriņa zvejā – 1 gabalu ar nogrieztu taukspuru.

Komisijas priekšlikumu izskatīs Padome, un to plānots pieņemt ministru sanāsmē 17.–18. oktobrī. **ZI**

Iveta Tomsons, LLKC Apgāda vadītāja

LAI ZIVIS, ĪPAŠI VIETĒJĀS, UZ GALDA BŪTU BIEŽĀK

NOVADA GARŠA

SIA "Zivju kiosks" saņem apliecinājumu par piedalīšanos Vidzemes pasākumā "Tautas garša"

Tas vienmēr bijis svarīgi – atbalstīt vietējos ražotājus un iegādāties viņu produkciju. Patlaban tas kļuvis vēl būtiskāk un, domājams, šajā rakstā nav jāuzskaita tā pamatojums. Lai gan patērētājs ne vienmēr izvēlas vietējas izcelsmes zivis, tomēr LLKC pavasarī veiktā aptauja rāda, ka 33% cilvēku reizi nedēļā vai biežāk izvēlas ēst saldūdens zivis. Visvairāk iedzīvotāju izvēlas foreli vai karpu, un vairāk nekā pusei ir svarīgi, no kurienes zivs nākusi.

Vēl arvien izplatītākā zivju iegādes vieta ir lielveikals, lai gan daudzi atzīst, ka vēlētos uzzināt plašāk par citām iegādes iespējām. Jāņem vērā, ka visiem nav izveidojusies "sava sadarbība" ar zināmu zvejnieku vai audzētāju, līdz ar to svarīga ir informācijas izvietošana internetā, kur to viegli un ērti atrast. Ne mazāk svarīgi – šo informāciju arī regulāri atjaunot, lai potenciālo pircēju nemaldinātu.

Kopš 2019. gada Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs ar Valsts lauku tīkla un Zivsaimniecības sadarbības tīkla atbalstu īsteno projektu "Novada Garša", kas ietver dažādas aktivitātes un pasākumus vietējo pārtikas produkcijas ražotāju izglītošanai un viņu produktu popularizēšanai. Neatņemama sastāvdaļa šajā projektā ir arī zivis un zivju produkti.

Plašākā informācija par Latvijas pārtikas ražotājiem vienkopus

Elektroniskajā katalogā www.novadagarsa.lv publiski pieejama informācija par 951 uzņēmēju, no kuriem 72 ir ziv-

saimniecības uzņēmumi vai uzņēmumi, kuri piedāvā zivsaimniecības produkciju. Tie piedāvā vairāk nekā 210 zivju produktus. 2021. gadā zivis un zivsaimniecības produkcija bija piektā meklētākā kategorija katalogā, kas arī pierāda patērētāju interesi par vietējās zivs iegādi. Katrs uzņēmējs pats var pieteikties dalībai katalogā un arī ievietot un aktualizēt informāciju par savu piedāvājumu. Ja zivsaimniecības uzņēmumiem rodas jautājumi vai vajadzīga palīdzība informācijas ievadīšanai katalogā, aicinājums sazināties ar Zivsaimniecības nodaļas projektu vadītāju Jāni Kravali, jānis.kravalis@llkc.lv, 27763321.

"Novada Garšas" e-tirgus kā virtuālais tirgus placis

Laikā, kad nebija iespējams tik bieži un plaši satikties un pulcēties, liels darbs notika, lai klātienē tirgu sajūtas varētu digitalizēt. Līdz ar to šogad arī noslēgusies "Novada Garšas" e-tirgus platformas programmēšana (<https://www.novadagarsa.lv/etirgus>). Tas ir rīks, kas uzņēmējam ļauj pašam pārvaldīt savu virtuālo noliktavu un tirgus "placi". Visa atbildība par produkcijas ieviešanu (izkārtosšanu uz virtuālā galda) un saziņu, un produkcijas piegāde paliek tirgotāja ziņā. Lai atvieglotu šo procesu, LLKC izstrādātais rīks palīdz uzskaitīt pārdodamo produkciju, atvieglo saziņu ar klientu, nodrošina rēķinu izveidi un samaksas veikšanu pēc iespējas ērtāk, lai samazinātu laika patēriņu, tirgojot produkciju. Ja radusies interese dalībai e-tirgū, sazinies ar tirgus@novadagarsa.lv, lai noskaidrotu radušos

"Novada Garšas" pasākumos allaž tiek piedāvāta arī svaigi kūpinātu zivju produkcija

jautājumus, iegūtu informāciju vai pieņemt trīs mēnešu bezmaksas izmēģinājuma lietošanu.

Vasarā notika vairāki "Novada Garšas" pasākumi, kur godā celtas arī zivis

Šogad pēc pāris gadu pārtraukuma vasarā tika organizēti arī "Novada Garšas" reģionālie pasākumi, kur Kurzemes un Vidzemes pasākumos godā celtas zivis un to pagatavošana. Kurzēmē 2. jūlijā Jūrkalnē Armands Lode rādīja, kā kūpināt svaigi jūrā ķerto asari. Toties 16. jūlijā pie Burtņieka ezera kopā ar ezera svētkiem tika aizvadīts Vidzemes pasākums, kurā arī neiztika bez zivīm – asara un zandarta meistarklases, zivju kūpināšana, ko demonstrēja jaunais pavārs Roberts Pelšs, un brekšu zupas garšošana. Ar vienu no meistarklases receptēm vēlamies padalīties arī ar lasītājiem. Recepti izstrādājusi LLKC Valmieras un Valkas konsultāciju biroja vadītāja Daiga Siliņa.

Pamēģini šādu recepti: Burtņieka asari dārzenos

Viss sākas ar asaru iegūšanu un notīrīšanu (un tas, var gadīties, ir visgrūtāk). Pēc tam notīrītos asarus cep eļļā vai sviestā (ja tāda vēlme, tad asarus pirms cepšanas var apviļāt arī kukurūzas miltos vai rīvmaizē). Kad asari pēc cepšanas padzisuši, tos iztīra no asakām (jāņem vērā, ka pavisam atdzisušus (aukstus) asarus ir grūti iztīrīt). Kad ar zivīm un asakām tiks galā, sāk gatavot dārzenus: sīpolus sagriež kubiciņos, burkānu sarīvē uz vidēji rupjas rīves. ▶ 3. lpp.

◀ 2. lpp.

Dārzenus apcep eļļā, pievienojot garšvielas (nu te iespēja katram izvēlēties sev patīkamākās, neaizmirstot par sāli un pipariem), sutina, līdz tie ir gatavi (jūs jau zināt, kādas gatavības dārzeni jums vislabāk garšo), nobeigumā pievieno tomātu mērci (droši var izmantot pašu gatavoto). Sautējumam var pievienot arī nedaudz ūdens, lai tas būtu sulīgāks. Tagad noslēdzošā daļa – jāizvēlas piemērots trauks kārtējuma gatavošanai (ieteikums ņemt vismaz 15 cm dziļu terīnes formas trauku). Traukā pirmo ieklāj dārzenu sautējuma kārtu, tad asaru gabaliņu kārtu, un to atkārti, līdz trauks piepildīts un sastāvdaļas beigušas. Jāskatās, lai nobeiguma kārtā būtu dārzena sautējums. Dekorēšanai un garšai apkaisa ar sakapātām pētersīļu vai citu zaļumu lapiņām. Daiga iesaka šādas sastāvdaļu proporcijas: ja ir 1 kg ceptu iztīrītu asaru, dārzena masai nepieciešams 1,5 kg rīvētu burkānu, 0,5 kg sīpolu un 0,3–0,4 kg tomātu mērces. Asaru terīni pasniedz galdā nākamajā dienā pēc pagatavošanas, jo tad visas garšas ir sadraudzējušas un ēdiens ir visgaršīgākais!

Aicinām pieteikties un apmeklēt noslēguma pasākumu Rīgā

“Novada Garšas” šī gada sezonas noslēgums gaidāms 1. oktobrī, kad Hanzas peronā Rīgā uz krāšņu svētku tirgu būs sabraukuši gardumu ražotāji no visas Latvijas. Lielā tirgošanās notiks no pulksten 11.00 līdz 17.00, piedāvājot arī “laimīgo stundu” no pulksten 16.00 līdz 17.00, kad ražotāju produkcija būs pieejama ar atlaidēm! Ikviens mazais pārtikas ražotājs, mājasražotājs, tostarp – zivju gardumu gatavotājs, dalībai šajā tirdziņā var pieteikties elektroniski: <https://forms.gle/Y7kexk8PkBxqbqPh9>

Dalības maksa šajā pasākumā:

- ražotājs, kurš ir www.novadagar.lv e-tirgū – 50 EUR + PVN
- ražotājs, kurš ir www.novadagar.lv info katalogā – 70 EUR +PVN
- ražotājs ārpus mūsu katalogiem un tirgiem – 90 EUR +PVN

Uz tikšanos gan klātienē svētkos, gan arī virtuāli katalogā un e-tirgū!

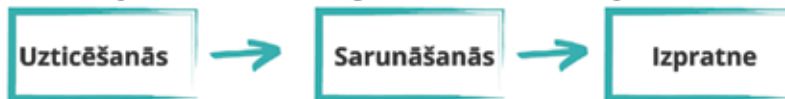

Elina OZOLA,
LLKC Lauku attīstības
nodaļas vadītāja
e-pasts:
elina.ozola@llkc.lv
tālr. 63050220

▶ KOOPERĀCIJA

KAD KOPĀ VAR VAIRĀK – KOOPERĀCIJA

Paļaušanās un uzticēšanās ir kooperatīva sirds jeb sadarbības pamats

Tikai cilvēki, kas uzticas viens otram, spēj sarunāties, lai panāktu kopīgu izpratni

Kooperatīvus veido, lai risinātu kādu problēmu vai kopīgi izmantotu situāciju. Vienalga, kāda ir kooperatīva juridiskā forma – vai trīs zvejnieki sadarbojas uz mūtikas vienošanās pamata, vai tiek veidota biedrība, vai dibināts kooperatīvs. Būtiskākais veiksmīga kooperatīva darbībā ir savstarpējā uzticēšanās un atbildība citam pret citu un kopīgo apņemšanos.

Kooperatīvā apvienojas biedri ar kopīgām interesēm un vērtībām, kuras vēlamas ir uzrakstīt, lai brīžos, kad nezini, kā rīkoties, vari tajās ieskatīties un pieņemt lēmumu atbilstoši šīm vērtībām.

Pasaulē ir vērojami dažādi kooperatīvu veidi – apvienojas arī ciematu iedzīvotāji, lai kopīgi iegādātos kādus pakalpojumus, piemēram, interneta pakalpojumu. Veidojot kopīgu pieprasījumu, apjoms ir lielāks, un pakalpojuma sniedzējs var piedāvāt labāku cenu, protams, norēķinus katrs veic par savu izvēli vai patēriņu. Kā arī kooperatīvus veido uzņēmēji, lai veiktu kopīgus iepirkumus – varbūt zvejniekiem arī ir vērts kopīgi iepirkt tīklus vai citus materiālus no viena piegādātāja?

Ir arī teritoriālie kooperatīvi, kuros apvienojas dažādu jomu pārstāvji, kas darbojas konkrētā teritorijā – vietējie zvejnieki piegādā zivis vietējiem ēdinātājiem, veikaliem, viesu mājām. Ir iespēja veidot kopīgus tūrisma piedāvājumus, kopīgi attīstīt savu ciematu tā, kā vēlaties paši. Kā jau minēju – svarīga ir savstarpējā uzticība un kopīgais mērķis. Teritoriālie kooperatīvi savu darbību var attīstīt tā, ka ikviens kooperatīva biedrs gūst labumu – ja mana viesu māja ir pilna, es iesaku kaimiņū; ja es šogad nestrādāju, bet remontēju savu viesu māju, tik un tā saņemu kādu summu no kopējās peļņas.

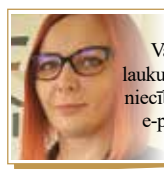
Tā mēs nonākam vēl pie nozīmīgas atziņas – kooperatīva biedri savā

starpā nekonkurē. Ja novērojat konkurenci – tad ir jāizrunājas un jāatrod, kāds tai ir iemesls un kā to novērst.

Veidojot kooperatīvu vai biedrību, ir būtiski vienoties, kādā veidā šis kooperatīvs darbosies – izstrādāt pārvaldības principus, kurš pieņem kādus lēmumus, kurš par ko atbild. Pārvaldība ir salīdzināma ar laivu – laiva ir jūsu organizācija, kura vēlas nokļūt no punkta A uz punktu B. Ja laiva peld pa mierīgu upi, tad principā ir vienalga, kurš kur sēž, bet, ja upē ir krāces, zemūdens akmeņi, tad ir svarīgi – kurš vēro ceļu, kurš airē un kuru visi bez ierunām klausā krīzes situācijā. Darbojoties kooperatīvā, jūs esat šai laivā un no jūsu vēlmes iesaistīties, darboties ar pilnu atdevi vai nē ir atkarīgs, kā šis kooperatīvs virzīsies uz priekšu. Brīdī, kad jūs gribēsiet padoties vai izmantot kādu tikai sev īpaši labu piedāvājumu no citiem, atcerieties, ka jūs radāt briesmas ne tikai kooperatīvam, bet vairāk gan tiem citiem biedriem, kas kopā ar jums ir šai laivā.

Tāpēc – ja vēlaties sadarboties un veidot kooperatīvu, vispirms godīgi sev atbildiet, ka uzticiaties cits citam un ka uzņematies atbildību par pieņemtajiem lēmumiem un saistībām. Kopējais labums vienmēr ir lielāks nekā īslaicīgs labums individuālam.

Lai arī nav ziņu par Latvijā oficiāli reģistrētiem kooperatīviem zivsaimniecībā, tomēr vairākās biedrībās tiek īstenota kooperācijas pieeja – kopīgi iepērkot barību zivīm un nepieciešamās izejvielas biedru vajadzībām. Tāpat ir pieejams atbalsts Zvejas un akvakultūras produktu ražotāju organizācijām kopīgu investīciju veikšanai.

Liene FELDMANE,
Valsts Lauku tīkla Sekretariāta
lauku attīstības eksperte, Zivsaimniecības nodaļas projektu vadītāja
e-pasts: liene.feldmane@llkc.lv
tālr. 63050220

PIEKRASTES ZVEJA

AR RAGAVĀM PA LIEPĀJAS ŪDEŅIEM

Viesojamies Liepājā piekrastes zvejniecības uzņēmumā SIA “MAJOKA”, kas izveidots pirms vairāk nekā 21 gada, un tā primārā darbības joma ir piekrastes zvejniecība. Patlaban uzņēmuma īpašnieki ir divi draugi – Vilnis Brikmāns un Vladimirs Sizovs, kurš uzņēmuma darbībā iesaistījās pirms diviem gadiem.

Piekrastes zvejniecības ierobežotās iespējas

Vilnis Brikmāns ir zvejnieks trešajā paaudzē, un droši vien tāpēc viņa dzīve bez jūras, darba un atpūtas uz ūdens nav pat iedomājama. Ar zvejniecību pats nodarbojas vairāk nekā 24 gadus, ir iegūta arī atbilstoša izglītība, un viņš vienmēr ir atvērts jaunām iespējām. Uzņēmums ir biedrības “Baltijas Zivsaimnieku apvienība” un “Latvijas Zvejnieku federācija” biedrs. Darbība biedrībās ir ļoti nozīmīga aktuālās informācijas iegūšanā par aktualitātēm un jaunākajiem notikumiem.

Vilnis atzīst, ka piekrastes zvejniekus ar rūpniecisko licenci Liepājā var saskaitīt uz vienas rokas pirkstiem. Patiess prieks ir par azartiskiem zvejniekiem, kuri zvejo un pašu nozvejotās zivis kūpina un rada augstāku pievienoto vērtību.

Uzņēmuma īpašumā ir viena zvejas laiva jeb kuģis “Airis”. Tas ir 10,7 metru garš, aprīkots ar zivju meklēšanas iekārtām, navigācijas ierīcēm un tīklu pacelšanas mašīnām. Zvejoties tiek Liepājas piekrastē.

Tagad pati ienesīgākā ir sezonālā pavasara grunduļu zveja, lai arī šogad grunduļu bija uz pusi mazāk nekā pērn. Ziemā ir stintes. Rudenī mēģi-

Foto: no “Majoka” arhīva

Uzņēmuma darbības dažādošanai tiek piedāvātas aktīvās atpūtas iespējas ar ūdens katamarāniem

nās ķert vimbas, asarus, bet tas nav pamatienākums, no tā nevar izdzīvot.

Nozvejotos apaļos jūras grunduļus vairumā nopērk pārpircēji, kuri tos saldē gan briketēs, gan atsevišķi pa vienai zivtiņai un realizē ārpus Latvijas. Citas zivis tiek piegādātas pircējiem Liepājas tirgū.

Vilnis stāsta, ka piekrastes zvejniecības joma un tās nianses ir ļoti labi pazīstamas, un diemžēl ir daudzas lietas, kuras zvejnieks nevar ietekmēt – zivju resursus, zvejas liegumus, likumdošanas izmaiņas ne tikai Latvijas, bet arī ES līmenī. Ņemot vērā visus ierobežojumus, zvejošana kļūst aizvien sezonālāka, un ar to noteikti nav iespējams nodrošināt nepārtrauktu uzņēmuma darbību. Raugoties uz nākotni, ir skaidra apņemšanās pilnveidot zvejniecības procesu un arī meklēt jaunas iespējas.

Uzņēmuma darbības dažādošana

Tā pirms diviem gadiem kopā ar draugu Vladimiru Sizovu, kuram ir pieredze kā kapteinim, vadot tūrisma un izklaides jahtas, radās iecere – piedāvāt aktīvās atpūtas iespējas uz ūdens katamarāniem jeb kā Vilnis un Vladimirs tos ir nosaukuši “ūdens ragavām” (*Water Sledge*). Iegādātajiem diviem katamarāniem ir doti vārdi “My Story” un “Trip History”.

Katamarāni nodrošināti ar visu nepieciešamo aprīkojumu un ir piemēroti arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, to sienas un jumta konstrukcijas ir ērti noņemamas, pielāgojoties viesu vēlmēm un arī mainīgajiem laikapstākļiem. Kopumā uz katamarāna ērti var justies 12 personas.

► 5. lpp.

Vizināšanos ar katamarāniem jau iecienījuši liepājnieki un pilsētas viesi

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov.,
LV-3018, tālr. 63050220, admin@llkc.lv, zivjutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV/ZIVJUTIKLS

Uz katamarāniem iespējams arī baudīt atspirdzinājumus un uzkodas

Piedāvātā iespēja ļoti labi iederas Liepājas un apkārtnes tūrisma pakalpojumu klāstā

◀ 4. lpp.

Ikdienā katamarāni savus viesus sagaida atjaunotajā Liepājas Jahtu ostā. Liepājniekiem un pilsētas viesiem tiek piedāvātas regulāras izziņošanas ekskursijas Tirdzniecības kanālā, ostas akvatorijā un Liepājas ezerā, kā arī iespēja doties individuālos izbraucienos, lai nosvinētu svētkus vai pabūtu kopā ar draugiem un ģimeni, lai makšķerētu, vērotu putnus, kā arī citos gadījumos. Tos ir viegli izmantot arī praktiskiem darbiem uz ūdens, piemēram, ezera un ostas akvatorijas apsekošanai.

Vilnis uzsver, ka aktīvi tūrisma jomā uzņēmums darbojas pirmo gadu un tiek gūta ļoti vērtīga pieredze. Tikai darbojoties sāk saprast, kā vajadzētu strādāt, kā piesaistīt tūristus, kā informēt par sevi un kļūt atpazīstamiem gan liepājniekiem, gan Liepājas viesiem. Aktuālam piedāvājuma ikviens var sekot līdz arī sociālajos tīklos: www.facebook.com/WaterSledge.

Nākotnes ieceres

Runājot par nākotnes iecerēm, Vilnis ir pārliecināts, ka negrasās pamest zvejniecību. Šobrīd no Zviedrijas ir pārdzīta zvejas liellaiva "Golden", uz

kuru tuvākā laikā tiks pārlikta visas atļaujas no zvejas kuģa "Airis", tiek domāts par iespējām veikt ieguldījumus kuģa tehniskajā nodrošinājumā un aprīkojumā.

Ir sākts šūt tīklus bušu zvejai un tiek apdomātas iespējas ierīkot savu kūpinātavu.

Lai tūrisma pakalpojumu padarītu vēl pieejamāku, patlaban tiek īstenots vēl viens projekts par divu mazo katamarānu (astoņvietīgu) ar pamataprīkojumu un specializētās piekabes iegādi, kurā būs iespējams katamarānus pārvadāt arī uz citu ūdenstilpi. Jaunie katamarāni liepājniekiem un viesiem būs pieejami, uzsākot jauno tūrisma sezonu nākamajā gadā.

Jau paveiktais un arī nākotnes ieceres būtu daudz grūtāk sasniedzamas bez sadarbības partneru atbalsta: biedrības "Liepājas rajona partnerība", Finanšu institūcijas "ALTUM", Liepājas valstspilsētas pašvaldības, Lauku atbalsta dienesta un Zemkopības ministrijas.

Abi draugi, Vilnis un Vladimirs, ir pārliecināti, ka Liepājas ūdeņu akvatorija ir ļoti īpaša un daudzpusīga. Tajā esošais potenciāls vēl līdz galam nav izmantots. Ieviešot jaunu darbības jomu, netrūkst nezināmā un izaicinājumu, bet viņu kopīgi piedāvātā iespēja ļoti labi iederas Liepājas un apkārtnes tūrisma pakalpojumu klāstā, ko aicināts izmēģināt ikviens. **ZI**

Aleksejs KAČANOVS,
LLKC Liepājas konsultāciju
biroja vadītājs
e-pasts:
aleksejs.kacanovs@llkc.lv
tālrs. 27843096

PIEKRASTES PAŠPATĒRIŅĀ ZVEJNIEK!

Piekrastes zvejniekiem, kuri zvejo pašpatēriņam, ar 2023. gada 1. janvāri ir obligāta prasība zvejas žurnālu datu reģistrēšanai, izmantot Zemkopības ministrijas pārziņā esošo valsts informācijas sistēmu "Latvijas zivsaimniecības integrētā kontroles un informācijas sistēma" (LZIKIS).

LLKC sadarbībā ar Zemkopības ministriju organizēs seminārus, kuros ZM speciālisti informēs un apmācīs zvejniekus, kā notiks datu ievade.

Artis Āboltiņš, ZM Zivsaimniecības departamenta vecākais eksperts, informēs par Latvijas zivsaimniecības integrētās kontroles un informācijas sistēmas pašpatēriņa zvejā piekrastē tiesisko regulējumu.

Edijs Volkovičs, ZM Administratīvā departamenta Informācijas tehnoloģiju nodaļas galvenais sistēmu analītiķis, stāstīs par piekļuves iegūšanu, datu ievadi Latvijas zivsaimniecības integrētā kontroles un informācijas sistēmā.

Semināru laikā būs iespēja uzdot jautājumus, kā arī saņemt individuālas konsultācijas.

- 21.09.2022. pl. 11.00–13.00 Dienvidkurzemes novads, Grobiņas kultūras centrs "Robežnieki", Liepu iela 1 a, Robežnieki;

- 28.09.2022. pl 10.00–12.00 Liepupes tautas nams, Mežgravas, Liepupe, Liepupes pagasts. Vairāk informācijas – zivjutikls.lv kalendārā. **ZI**

Kristaps Gramanis, LLKC
Zivsaimniecības nodaļas vadītājs

PROJEKTS

ZIVIS LIETUVAS – LATVIJAS PĀRROBEŽU EZEROS

Zivju resursu novērtējumu ezeros Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR” ir sācis jau 1986. gadā (toreizējais Baltijas zivsaimniecības zinātniski pētnieciskais institūts). Šķiet, “BIOR” pētnieki ir veikuši zinātnisko zveju teju visos lielākajos Latvijas ezeros.

Vismazāk zināmi un mazāk pētīti pārrobežu ezeri. Tāpēc no 2020. gada 1. oktobra līdz 2022. gada 30. septembrim institūts “BIOR” sadarbībā ar vadošo partneri Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centru, Latvijas Universitāti, Lietuvas Enerģētikas institūtu (*Lietuvas Enerģētikas Institūts*) un Dabas pētījumu centru (*Gamtos tyrimų centras*) uzsācis īstenot INTERREG Latvija–Lietuva Pārrobežu sadarbības programmas projektu “Latvijas–Lietuvas pārrobežu upju un ezeru ūdensobjektu vienota pārvaldība” TRANSWAT LLI-533.

Projekta TRANSWAT mērķis ir nodrošināt vienotu pārrobežu upju un ezeru ūdensobjektu novērtēšanu un apsaimniekošanu upēm un ezeriem, kuru hidromorfoloģiskā un ekoloģiskā kvalitāte rada risku nesasniegt ES Ūdens struktūrdirektīvas (ŪSD) prasības. Ūdens struktūrdirektīva ir ES dokuments, kurš izstrādāts, lai apturētu stāvokļa pasliktināšanos upēs, ezos un gruntsūdeņos, kā arī veiktu ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus. Īsāk sakot, tā ir ES valstu apņemšanās uzlabot dabisko ūdeņu kvalitāti. Projekts ietver divus komponentus: HES kaskāžu novērtēšana un pārvaldība; pārrobežu ezeru ekoloģiskās kvalitātes un ekosistēmas veselības novērtēšana, un pārvaldība.

Šoreiz par ezeriem un zivīm.

Tika novērtēta piecu pārrobežas ezeru ekoloģiskā kvalitāte Lielupes baseinā (Ilzu (Garais)/Ilgē) un Daugavas/Dauguva upju baseinā (Galiņu/Salna, Lauceses/

Laucesas, Lielais Kumpinišku/Kampiniškiai un Skirnas). Ezeros veica ūdens kvalitātes un kvantitātes monitoringu, detalizētus zivju un citu bioloģisko elementu pētījumus. Institūts “BIOR” kopā ar Lietuvas Enerģētikas institūtu ir atbildīgs par ūdens kvalitātes novērtējumu, izmantojot zivis kā ūdens kvalitātes kritēriju.

Latvijas pusē šie ezeri ir publiskie – pieder valstij. Skirnas ezers īpašuma ziņā acimredzot ir netipisks Latvijai, jo zeme zem tā pieder nevis valstij, bet gan privātpersonām. Latvijas pusē zemes apkārtnē ezeriem privātas, tāpēc, lai nokļūtu līdz 10 m tauvas joslai, makšķerniekam jāreķinās ar privātpašuma tiesībām. Latvijā šajos ezeros nav organizēta licencētā makšķerēšana. Tāpēc tajos darbojas vispārējie makšķerēšanas noteikumi un licence nav nepieciešama.

Savukārt Laucesas, Skirnas, Gaļinu un Ilzu/Garais ezeru Lietuvas daļa ir iznomāta licencētās makšķerēšanas organizēšanai, tāpēc makšķerēšanai šajos ezeros Lietuvas teritorijā ir jāiegādājas licence. Kumpinišku ezers arī Lietuvas pusē ir publiskais ezers, uz kuru attiecas tikai vispārīgie makšķerēšanas noteikumi.

Šajā rakstā minēti tikai zivju zinātniskās zvejas rezultāti. Kontrolzveja tika veikta ezeru Lietuvas un Latvijas teritorijā. Biomasa un zivju skaits reķināts uz zvejas rīka augstumu un garumu, jeb zinātniski – uz piepūles vienību (CPUE).

Ilzu (Garais) ezers atrodas Jēkabpils novada Rītes pagasta un Lietuvas Rokišķu administratīvajā teritorijā. Maksimālais dziļums ir 3,6 metri, bet vidējais – 2,4 metri. Ezeram ir trīs salas.

Lietuvas daļā kopā noķertas deviņas zivju sugas, bet ezera Latvijas daļā tika reģistrētas piecas zivju sugas. Lomā dominēja raudas un plauži, kas veido 84,8% (LT) un 93,1% (LV) no kopējā zivju skaita un 72,1% (LT), 84,6%

(LV) no kopējās biomasas. Plēsēju relatīvais daudzums bija ļoti zems, lai gan references apstākļos šai sugai vajadzētu būt vienai no dominējošajām seklos ezeros. Pēc Lietuvas ezera zivju indeksa ezera ekoloģiskais stāvoklis ir vidējs, bet tuvu vidēja/sliktā stāvokļa robežai, pēc Latvijas ezeru zivju indeksa ezera ekoloģiskais stāvoklis ir sliktis.

Galvenās makšķerējamās zivju sugas: līdaka, plaudis, rauda, karūsa, sudrabkarūsa un asaris.

Galiņu ezers atrodas Augšdaugavas novada Šēderes pagasta un Lietuvas Zarasu administratīvajā teritorijā. Maksimālais dziļums ir 12,6 metri, bet vidējais – 3,9 metri. Ezeram ir viena sala.

Zivju apsekošanas laikā ezerā gan Lietuvas, gan Latvijas pusē fiksētas astoņas zivju sugas. Kontrolzvejā Lietuvas pusē dominēja plicis un raudas, kas veido 85,8% (no 25,8 līdz 34,0%) no kopējā zivju skaita un 80,4% (no 11,4 līdz 38,1%) no kopējās biomasas. Ezera Latvijas daļā dominēja raudas, kas veido 77,1% no kopējā zivju skaita un 69,5% no kopējās biomasas Plēsēju sugas – līdakas un asari – veido aptuveni 10% no kopējā daudzuma un 12,5% no nozvejas biomasas Lietuvas pusē. Arī ezera Latvijas daļā asaru relatīvais daudzums bija salīdzinoši zems (19,2 un 23,9%). Pēc Lietuvas ezera zivju indeksa ezera ekoloģiskais stāvoklis ir klasificēts kā labs. Pēc Latvijas ezeru zivju indeksa ezera ekoloģiskais stāvoklis ir vidējs.

Galvenās makšķerējamās zivju sugas: līdaka, plaudis, rauda un asaris.

Laucesas ezers atrodas Augšdaugavas novada Medumu pagasta un Lietuvas Zarasu administratīvajā teritorijā. Maksimālais dziļums ir 15,8 metri, bet vidējais – 4,5 metri. Ezeram ir četras salas.

► 7. lpp.

Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kartes var iegādāties internetā: makskeresanaskarte.lv.

Izplatītājs: Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, tālr. 29460886.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov.,
LV-3018, tālr. 63050220, admin@llkc.lv, zivjutikls@llkc.lv

WWW.LLKCLV
WWW.LAUKUTIKLS.LV/ZIVJUTIKLS

Foto: Toms Zaiļans

Tiek veikta ūdenstilpju izpēte

◀ 6. lpp.

Kontrolzvejā gan Lietuvas, gan Latvijas daļā reģistrētas septiņas zivju sugas. Lietuvas pusē dominējošās sugas ir raudas, plīči un asari, kas kopā veido 77,3% (20,9–29,9%) no kopējā lomā esošo īpatņu skaita. Tomēr relatīvās biomasas ziņā dominē raudas, kas veido 52,7%. Ezera dziļākajos slāņos izliktajos tīklos zivju nebija. Tomēr augšējās slāņos zivju blīvums bija augsts. Pēc Lietuvas ezera zivju indeksa, ezera stāvoklis ir vidējs.

Lomos Latvijas pusē dominēja raudas, kas veidoja 41,9% no kopējā zivju skaita un 52,0% no kopējās biomasas. Plēsēju (asaru) relatīvais daudzums bija vidējs (26,4 un 27,9%). Pēc Latvijas ezeru zivju indeksa, ezera ekoloģiskais stāvoklis ir labs.

Galvenās maksšķerējamās zivju sugas: līdaka, plaudis, plicis, rauda un asaris.

Lielais Kumpinišku ezers atrodas Augšdaugavas novada Medumu pagasta un Lietuvas Zarasu administratīvajā teritorijā. Maksimālais dziļums ir 14,8 metri, bet vidējais – 2,7 metri. Ezeram ir septiņas salas.

Kontrolzvejas lomos ezera Lietuvas daļā reģistrētas astoņas zivju sugas, Latvijas daļā 10 sugas. Ezera Lietuvas daļā visvairāk ir raudas, plīči un asari, kas veido 87,3% (no 23,1 līdz 38,3%) no kopējā zivju skaita lomā uz piepūles vienību (CPUE). Bet plīču un raudu lomos dominē mazie īpatņi, tāpēc to biomasas daļa CPUE ir daudz mazāka nekā summāra daļa, un ir tikai 3,3% (plīči) un 14,8% (raudas). Asaru

relatīvā biomasā ir 40,7%. Pēc Lietuvas ezera zivju indeksa, ezera ekoloģiskais stāvoklis ir klasificēts kā labs.

Kopumā tika reģistrētas sešas (10 visos rīkos) zivju sugas. Lomos dominēja raudas un plauži, kas veido 65,5% no kopējā zivju skaita, bet tikai 45,6% no kopējās biomasas. Plēsēju asaru relatīvais daudzums bija salīdzinoši augsts (26,7 un 45,3%). Pēc Latvijas ezeru zivju indeksa, ezera ekoloģiskais stāvoklis ir augsts.

Galvenās maksšķerējamās zivju sugas: līdaka, plaudis, rauda un asaris.

Skirnas ezers atrodas Augšdaugavas novada Demeņes pagasta un Lietuvas Zarasu administratīvajā teritorijā. Maksimālais dziļums ir 18,7 metri, bet vidējais – 5,8 metri. Ezeram ir divas salas.

Kontrolzvejas lomos Lietuvas daļā konstatētas septiņas zivju sugas, Latvijas pusē astoņas zivju sugas. Dominējošā suga bija rauda – pēc skaita 55,4% ezera Lietuvas pusē un 62,3% Latvijas pusē, pēc biomasas attiecīgi 46,8 un 62,8%. Nedaudz mazākā daudzumā bija asaris, attiecīgi 35,3 un 27,2% no kopējā zivju skaita un 27 un 23,9% no kopējās biomasas. Salīdzinoši augsts ir arī plaužu biomasas īpatsvars (15,5%).

Saskaņā ar Lietuvas ezeru zivju indeksu ezera ekoloģiskais stāvoklis ir augsts, lai gan indeksa vērtība ir tuvu augsta/laba ekoloģiskā stāvokļa robežai. Pēc Latvijas ezeru zivju indeksa, ezera ekoloģiskais stāvoklis ir labs.

Galvenās maksšķerējamās zivju sugas: līdaka, plaudis, rauda un asaris.

Projekta ietvaros tika novērtēts ezeru

ekoloģiskais stāvoklis. Projekta pēdējos mēnešos tiek strādāts pie rekomendācijām, kas būtu veicams, lai to uzlabotu. Protams, galvenais uzdevums – jāsamazina organisko vielu ieplūde ezerā, bet ne vienmēr tas izdarāms pietiekamā apjomā. Tādēļ kā viena no idejām ir biomanipulācijas, ielaižot plēsīgo sugu zivis. Šajos ezeros zivju resursu papildināšana un tai sekojošs monitorings būtu veicams sadarbībā ar Lietuvas kolēģiem. Patlaban notiek aktīvas diskusijas starp projekta partneriem par iespējamajiem likumiskajiem un bioloģiskajiem risinājumiem.

Informācija par projektu

Pētījums veikts projekta Nr. LLI-533 “Latvijas–Lietuvas pārrobežu upju un ezeru ūdens baseinu vienota pārvaldība” *Transwat* ietvaros.

Kopējais projekta finansējums ir 607 466,46 EUR, t. sk. 85% ERAF finansējums 516 346,48 EUR; institūta “BIOR” finansējums 117 472,00 EUR, t. sk. 85% ERAF finansējums 99 851,20 EUR.

Projekta ilgums 2 gadi (01.10.2020.–30.09.2022.).

Projekts tiek īstenots *Interreg V-A* Latvijas–Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas ietvaros. Plašāka informācija www.latlit.eu un Eiropas Savienības oficiālajā mājaslapā www.europa.eu.

Ruta Medne, Ēriks Aleksejevs,

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts “BIOR”

AKVAKULTŪRA

LĀZERA PUTNU ATBAIDĪTĀJS, KAS VEIDOTS TIEŠI ZIVJAUDZĒTĀJU VAJADZĪBĀM

Katrs zivjaudzētavu dīķis ir citādāks, taču visiem ir viena problēma – putni apēd mūsu zivis. Pēc vairākiem neskaitāmiem minējumiem un mēģinājumiem no zivjaudzētāvām atbaidīt putnus šķietami potenciālākais variants ir izmantot tieši lāzera tehnoloģijas. Šogad izstrādāts jauns, kompakts, ar baterijām darbināms putnu atbaidītājs, taču, kas svarīgākais – tas strādā arī bez cilvēka iesaistes.

Kas tas ir?

Vienmērīgi, rotējot ar intervāliem, lāzera stars trāpīs ikvienam putnam, kas sēž dīķī. Lāzera var novietot gan liela dīķa 20+ ha vidū, lāzērim rotējot 360°, gan mazāka dīķa krastā, lāzērim rotējot vien iestatītā leņķī (180°, 90° vai kaut 10°).

Lāzera stars tiecas lielā attālumā un efektivitāti saglabā līdz 500 m dienas laikā un vairākiem kilometriem krēslā un rītos.

Kam domāts?

Ikvienam, kura īpašumā putni apēd ražu vai ir nevēlami viesi. Aizsargā zivjaudzētavas, ogu laukus, pavasara sējumus.

Noder pret migrējošiem putniem un putnu pulcēšanos lidostās.

Priekšrocības

Atšķirībā no tradicionālajām atbaidīšanas metodēm, lāzera staram klusi rotējot, darbs tiek veikts automātiski, bez cilvēka klātbūtnes, klusi, netraucējot kaimiņus. Darbojas bez apkopes veselu nedēļu vai visu sezonu ar pieeju elektrībai.

Lietošana

Saņemot iekārtu, nepieciešams izvēlēties labāko vietu, no kuras pārredzēt visu aizsargājamo platību, stingri nostiprināt komplektā pievienoto kāju un uzskrūvēt atbaidītāju.

Lāzēri nepieciešams iestatīt tā, lai tas apspīd visu teritoriju, nelielu gabalu

Izstrādāts jauns, kompakts, ar baterijām darbināms putnu atbaidītājs

virs virsmas – dīķos paralēli ūdens virsmai aptuveni 10–15 cm virs ūdens virsmas; uz laukiem – 10–15 cm virs kultūraugiem.

Lāzērim jāiestata vēlamais darba leņķis un vēlamais darba ātrums – lielākiem laukiem lēnāka kustība, mazākiem laukiem – ātrāka.

Pašlaik notiek aktīvs darbs pie iekārtas pilnveidošanas, un tuvākajā laikā iekārta būs savietojama ar saules paneli, nodrošinot darbu visu sezonu bez apkopes, kā arī izveidota viļņu noturīga boja, kas nodrošinātu darbu vēl lielākos dīķos un arī vējainos apstākļos. Šim Latvijā radītajam izstrādājumam jau ir pieprasījums no Eiropas zivjaudzētāvām un drīzumā tas solās būt pieejams arī citās jomās kā putnu atbaidīšanai lidostās un ogu dārzos.

Sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti šogad ir iespēja pieteikties putnu atbaidītāja testēšanai savā zivjaudzētāvā. Saimniecības, kas vēlas pieteikties testēšanai, var sazināties ar Raivi Apsīti, e-pasts: raivis.apsitis@llkc.lv, tālr. 29233377. **ZI**

Rūdolfs Rumba, Rīgas Tehniskā universitāte

Zivju Lapa

SAGATAVOTA

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Apgādā Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018

tālr.: 63050220

iespiests "United Press Tipogrāfija"

Citējot un/vai pārpublicējot izdevuma "Zivju Lapa" rakstus, atsauce obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.

